

VAJNAI

TIESAS RĪKOJUMS (ceturtā palāta)

2005. gada 6. oktobrī*

Lieta C-328/04

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Fővárosi Bíróság* (Ungārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 24. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2004. gada 28. jūlijā, kriminālprocesā pret

Attila Vajnai.

TIESA (ceturtā palāta),

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši K. Šimans [*K. Schiemann*] (referents) un E. Juhāss [*E. Juhász*],

ģenerālvokāte K. Štiksa-Hakla [*C. Stix-Hackl*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

uzklausiģusi ģenerālvokāģi,

* Tiesvedģbas valoda — ungāģru.

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz nediskriminācijas principa kā Kopienas tiesību pamatprincipa interpretāciju.
- 2 Šis lūgums iesniegts kriminālprocesā pret Vajnaja [*Vajnai*] kungu, kas ierosināts par Ungārijas Kriminālkodeksa (*Büntető Törvénykönyv*) 269.B panta pārkāpumu; ar minēto pantu aizliegta “totalitārisma simbolu” izmantošana plašā sabiedrībā.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Ungārijas Kriminālkodeksa 269.B pantā “Totalitārisma simbolu izmantošana” noteikts:

“1) Ikviens persona, kas

a) izplata,

b) izmanto plašā sabiedrībā,

c) publiski izrāda,

svastiku, SS zīmotnes, kāškrustu, sirpi un āmuru, sarkanu piecstaru zvaigzni vai citus norādītās zīmes apzīmējošus simbolus, — nepastāvot smagāka pārkāpuma sastāvam — izdara kriminālpārkāpumu, par ko ir paredzēts naudas sods.

2) Nav sodāmas personas, kas 1. punktā norādītajā veidā rikojas zināšanu papildināšanai, izglītojošiem, zinātniskiem un mākslinieciskiem mērķiem vai informācijas izplatīšanai par vēsturiskiem vai mūsdienu notikumiem.

3) 1. un 2. punkta noteikumus nepiemēro pašreizējiem valstu oficiālajiem simboliem.”

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

4 No lūguma sniegt prejudiciālu jautājumu izriet, ka Vajnaja kungam, Ungārijas strādnieku partijas priekšsēdētāja vietniekam, kriminālsods ir piemērojams par to, ka viņš uz sava apģērba plašā sabiedrībā — 2003. gada 21. februārī Budapeštā organizētas manifestācijas laikā — bija nēsājis no kartona izgatavotu sarkanu piecstaru zvaigzni 5 cm diametrā. Policists, kas rūpējās par kārtību pasākumā, bija viņam lūdzis šo simbolu noņemt; Vajnaja kungs bija piekritis to izdarīt.

5 Peštas apgabala centrālā tiesa (*Pesti Központi Kerületi Bíróság*) ar 2004. gada 11. marta spriedumu atzina Vajnaja kungu par vainīgu “totalitārisma simbola” izmantošanā, tādējādi pārkāpjot Ungārijas Kriminālkodeksa 269.B pantu. Notiesātajam tika piespriesta nosacīta brīvības atņemšana uz vienu gadu un attiecīgā simbola konfiskācija.

- 6 Vajnaja kungs minēto spriedumu pārsūdzēja iesniedzējtiesā.
- 7 Lēmumā lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu Budapeštas tiesa (*Fővárosi Bíróság*) norāda, ka vairākās dalībvalstīs, piemēram, Itālijas Republikā, kreiso partiju simbols ir sarkana zvaigzne vai sirpis un āmurs. Pēc iesniedzējtiesas domām, no tā izriet, ka Itālijas kreiso organizāciju biedri drīkst uz apģērba atspoguļot strādnieku kustības simbolus, nepārkāpjot nekādus aizliegumus, turpretim Ungārijas Kriminālkodeksā šādu simbolu izmantošana ir aizliegta. Tāpēc būtu jānoskaidro, vai par diskriminējošiem ir uzskatāmi noteikumi, ar kuriem vienā dalībvalstī starptautiskās strādnieku kustības simbolus aizliegts izmantot, paredzot kriminālsodu, kamēr citā dalībvalstī šādu pašu simbolu izmantošana uz apģērba nav nekādā veidā sodāma.
- 8 Izklāstītajos apstākļos *Fővárosi Bíróság* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Ungārijas Kriminālkodeksa 269.B pants, saskaņā ar kuru tāda simbola kā sarkana piecstaru zvaigzne izmantošana vai izrādīšana plašā sabiedrībā — nepastāvēt smagāka pārkāpuma sastāvam — ir uzskatāma par (mazāk smagu) krimināl-pārkāpumu, atbilst Kopienas nediskriminācijas pamatprincipam? Vai atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību 6. pantam, saskaņā ar kuru Eiropas Savienība balstās uz brīvības, demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas principiem, vai Direktīvas 2000/43/EK noteikumiem, kuros arī ir atsauces uz pamatbrīvībām, vai Pamattiesību hartas 10., 11. un 12. panta noteikumiem personām, kas vēlas paust savu politisko pārliecību, izmantojot to atspoguļojošu simbolu, ir atļauts to darīt jebkurā dalībvalstī?”

Tiesas kompetence

- 9 Ungārijas valdība, Nīderlandes valdība un Komisija, kas iesniegušas rakstveida apsvērumus, pauž šaubas, vai Tiesa ir kompetenta sniegt atbildi uz prejudiciālo jautājumu.
- 10 Lai pārbaudītu Tiesas kompetenci, nepieciešams izvērtēt uzdotā jautājuma mērķi.
- 11 Ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai nediskriminācijas princips, LES 6. pants, Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīva 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 22. lpp.), vai 2000. gada 7. decembrī Nicā izsludinātās Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (OV C 364, 1. lpp.) 10., 11. un 12. panta noteikumi aizliedz tādu valsts tiesību normu kā Ungārijas Kriminālkodeksa 269.B pants, saskaņā ar kuru pamata prāvā vērtējamā simbola izmantošana vai izrādīšana plašā sabiedrībā ir krimināli sodāma.
- 12 Atbilstoši pastāvīgai judikatūrai Tiesai gadījumos, kad valsts tiesību akti ietilpst Kopienas tiesību piemērošanas jomā, atbildot uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir jāsniedz visi nepieciešamie interpretācijas elementi, lai valsts tiesa varētu izvērtēt minēto valsts tiesību aktu atbilstību pamattiesībām, kuru ievērošanu Tiesa nodrošina (skat. 1997. gada 29. maija spriedumu lietā C-299/95 *Kremzow*, *Recueil*, I-2629. lpp., 15. punkts).
- 13 Tiesai tomēr šādas kompetences nav attiecībā uz valsts tiesību aktiem, kas neietilpst Kopienas tiesību reglamentētajā jomā, ja prāvas priekšmets nekādi nav saistīts ne ar vienu no Līgumu noteikumos paredzētajiem gadījumiem (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kremzow*, 15. un 16. punkts).

- 14 Ir skaidrs, ka Vajnaja kunga lietai nav nekādas saistības ne ar vienu no Līgumu noteikumos paredzētajiem gadījumiem un ka pamata prāvā piemērotie Ungārijas tiesību akti neietilpst Kopienas tiesību reglamentētajā jomā.
- 15 Šādos apstākļos, pamatojoties uz Tiesas Reglamenta 92. panta 1. punktu, jākonstatē, ka atbildēt uz *Fővárosi Bíróság* uzdoto jautājumu acīmredzami nav Tiesas kompetencē.

Tiesāšanās izdevumi

- 16 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Sniegt atbildi uz jautājumu, ko ar 2004. gada 24. jūnija lēmumu uzdevusi *Fővárosi Bíróság* (Ungārija), acīmredzami nav Eiropas Kopienu Tiesas kompetencē.

[Paraksti]